

Brændevin. Hvad Thee derimod angaaer, da er det vistnok en temmelig uvæsentlig Ting, da det ikke er en af de Gjenstande, hvoraf der bruges meget i denne Klasse af Samsundet. Imidlertid er det netop disse Artikler, Kaffe, Kaffesurrogater, Sukker og Søm, hvorom Ministeriet ikke er blevet enigt, og det vil altsaa nærmest være dem, der skulde gaae ud. Jeg for mit Vedkommende vil dog stemme for, at de forblive i Loven saaledes, som den er ændret i Udvalget.

Dahl: Da det Princip, der ligger til Grund for dette Lovforslag, er et saadant, som maa undergaae nogen Kamp, førend det endelig vil kunne føres igjennem, er det ogsaa naturligt, at dette Lovforslag har maattet vente sig en stor Kamp. Mærkeligt er det forøvrigt, at Kampen er udsat, indtil Lovforslaget med stor Majoritet er vedtagen i det andet Thing. De Betænkkeligheder, man har havt mod Lovforslaget i den Retning, som her ere fremkomne, ligge naturligviis hovedsagelig deri, at man er mod en almindelig Næringsfrihed. Det er ikke altid, at den, som er mod Næringsfrihed og mod en Lovgivning i den Retning, siger: Jeg er en Modstander af Næringsfrihed overhovedet, og derfor modsætter jeg mig dette Lovforslag. Nei, han anfører ofte Grunde, som han troer, lettere kunne vinde Bifald end hans egentlige Grund. Jeg veed vel, at, naar det her er sagt, at man ikke vil rive et enkelt Stykke ud af denne Lovgivning og behandle det, saa er det oprigtigt meent, og at man derfor meget vel kan være for en udstrakt Næringsfrihed; men ofte er Sagen anderledes, og det turde nok være, at Mange af dem, der have underskrevet de indkomne Andragender, i grunden ere mod enhver Næringsfrihed (Ehmann: Ganske vist!). Det er derfor et Spørgsmaal, hvor megen Vægt man skal tillægge slige Vittringer. Dersom vi overhovedet vilde vente, til en almindelig Næringslovgivning fremkom, og ikke nu tage et enkelt Afsnit ud og afgjøre det, kunde det let være, at vi kunde komme til at vente noget længe. Hidtil have vi ikke taget i Betænkning — om ogsaa efter en Kamp — at tage enkelte Af-

funde være, at det havde langt større Betænkelse, end her er Tilfældet; jeg skal blandt dem nævne Loven om en friere Møllernæring. Man har ogsaa sagt, at man var mod denne Lov, fordi man ikke meente, at den almindelige Næringslovgivning vilde blive bygget paa de samme Principer som dette Forslag. Ja, det er jo vanskeligt at sige, hvorledes disse Principer ville blive; men skulde det vise sig, at denne Lov skulde stride mod den almindelige Næringslovgivning, naar den engang kommer — jeg troer ikke, at den kommer saa snart — vil der Intet være til Hinder for, at man da kan gjøre de saa fornødne Forandringer i denne Lov, som det overhovedet vil blive nødvendigt at gjøre i saa mange andre Love. Det var disse almindelige Bemærkninger, jeg troede at burde gjøre med Hensyn til Loven. Naar der fra en Mængde Kjøbstadborgeres Side er ytret Frygt for Loven, troer jeg, som det fra flere Sider er udtalt, at denne Frygt er ubegrundet. Jo større Frihed der bliver paa Landet til at kjøbe de her omhandlede Fornødenhedsartikler — jeg kalder dem alle saadanne — desto større vil ogsaa Forbruget blive, og det vilde være et synderligt Tilfælde, om disse Landhandlere, Høstere eller hvad man vil kalde dem, skulde falde paa at forskrive deres Varer fra Udlandet; forsøge de det een gang, gjøre de det vist neppe tiere, thi dertil udfordres saadanne Kundskaber og et saadant Kjenndskab, som de ikke ere i Besiddelse af, da de Mænd, som ere i Besiddelse deraf, ikke ville nedsætte sig som Landhandlere. Det er altsaa klart, at Landhandlerne maae kjøbe deres Varer i Kjøbstæderne og da Forbruget paa Landet bliver større, ville Kjøbstæderne netop vinde derved. Det er sagt, at dette maaskee er rigtigt, men at det kunde være, at enkelte mindre Handlende i Kjøbstæderne ville tabe derved. Heller ikke dette troer jeg er rigtigt; thi skal Landboeren ind til Kjøbstaden for at kjøbe disse Artikler, saa kjøber han dem neppe hos Høsterne der, men han kjøber dem hos de større Handlende, hvor han venter reellere Behandling og billige Priser. Det er saaledes klart, at hverken de større eller de mindre Handlende ville tabe derved, men at tværtimod Handel og Omsætning netop derved vil tiltage. Det er